

2009 Yılı

Bütçe Sunuş Konuşması
(TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu)



T.C.
Maliye Bakanlığı

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

23 Ekim 2008

2009

**T.C.
MALİYE BAKANLIĞI**

**2009 YILI
BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI
(TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu)**

**Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı**

23 Ekim 2008

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
DÜNYADAKİ GELİŞMELER.....	6
TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER	14
Büyüme	14
İstihdam.....	15
Fiyatlar	16
Borçlar	16
Dış Ticaret.....	17
Doğrudan Yabancı Sermaye.....	19
Özelleştirme	20
Çalışanlar ve Emekliler	20
2007 YILI KESİN HESAP KANUNU.....	21
OCAK-EYLÜL 2008 DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	22
2008 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ YILSONU GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	23
2009 YILI HEDEFLERİ	24
2009 YILI BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİ	26
2009 GELİR BÜTÇESİ.....	27
2009 BÜTÇESİNİN ÖZELLİKLERİ	28
MEMUR AYLIKLARI	33
VERGİ POLİTİKASI VE UYGULAMASI	35
SONUÇ.....	39

GİRİŞ

Sayın Başkan,

Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri,

Konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2007 Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısının görüşmelerine başlıyoruz.

Görüşmelerine başlayacağımız 2009 Yılı Bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini, ülkemizin refah, huzur ve mutluluğuna vesile olmasını içtenlikle diliyorum.

Huzurlarınıza getirdiğimiz 2009 Yılı Bütçesi, AK Parti Hükümetlerinin yedinci bütçesi ve yeni kamu mali yönetim sistemine uygun bir şekilde hazırlanan dördüncü bütçedir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Bütçeler, hükümetlerin bir yıl içinde millete sunacağı hizmetleri, izleyeceği ekonomik ve sosyal politikaları ortaya koyarlar. Bütçeler, Devletin nerelere ne kadar kaynak ayıracağını ve nerelerden ne kadar kaynak toplayacağını gösterirler. Ekonomideki ağırlıkları ölçüsünde ekonominin gidişatını belirlerler. Bir ülkenin ekonomik faaliyet düzeyi, bütçesiyle şekillenir.

Hükümetler de bunun için bütçe hakkının bir gereği olarak Parlamentodan yetki alırlar.

2009 Yılı Bütçesi, bu çerçevede titiz bir çalışmanın sonucunda hazırlanarak huzurlarınıza getirilmiş bulunmaktadır. Önümüzdeki günlerde Komisyonunuz yoğun bir çalışma dönemi geçirecektir. Bu nedenle 2009 Yılı Bütçesine yapacağınız katkılardan dolayı siz değerli Komisyon Başkanı ve Üyelerine şimdiden teşekkür ediyor, kolaylıklar diliyorum.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Bugüne kadar mali disiplinden en ufak bir taviz vermedik. Seçim dönemlerinde de mali disiplinden ayrılmadık. Genel seçimlerin yapıldığı geçen yıl bütçe açığının Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içindeki payı yüzde 1,6 olarak gerçekleşti. Mahalli idare seçimlerinin yapılacağı önümüzdeki yıl için öngördüğümüz bütçe açığı da yüzde 1,2'dir. Gördüğünüz gibi seçim yılları dahil iktidarımız döneminde mali disiplinden asla taviz vermedik.

Bugün bütün dünyayı sarsan küresel mali krizden asgari şekilde etkileniyorsak bu, altı yıldır uyguladığımız piyasa dostu önlemlerin, uyguladığımız akılcı bütçe politikalarının ve mali disiplinin, köklü yapısal reformlar ve özelleştirmeler ile güçlü bankacılık sistemi ve mali sistemin bir sonucudur. Doğru bildiğimiz yoldan şaşmadık.

Hükümete geldiğimizden beri uyguladığımız gelir artırıcı ve gider azaltıcı politikalar ile birlikte gerçekleştirilen yapısal reformlar, bütçelerimizi güçlendirdi. Bütçe performansındaki iyileşme güven ortamını sağladı.

DÜNYADAKİ GELİŞMELER

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Şimdi dünya ekonomisi ile ilgili gelişmelerden kısaca bahsetmek istiyorum.

Dünya, 1929 büyük ekonomik bunalımından sonraki en büyük krizi yaşıyor. 2007 yılının ikinci yarısından itibaren ABD konut piyasasında yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle küresel finans piyasalarında uzun zamandan beri var olan istikrar ortamı bozuldu ve likidite azaldı.

2007 yılı ortalarında bölgesel olarak başlayan konut krizi, son aylarda küresel bir finans ve güven krizine dönüştü. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa ülkelerinden gelen olumsuz ekonomik veriler ve bankacılık sektöründeki güvensizliğin had safhaya ulaşması ile şiddeti artan kriz, tüm ülkeleri etkisi altına aldı.

Krizin derinleşmesi, banka ve şirket satın almalarını ve birleşmelerini de beraberinde getirdi. Faizler düşürüldü. Mevduat garanti sınırları yükseltildi ya da tüm mevduatlar garanti altına alındı.

Bu süreçte küresel ekonomi bakımından en olumlu gelişme, dünya ülkelerinin birlikte hareket etmesi ve gerekli önlemleri alması oldu. Bugün itibarıyla alınan tüm önlemlerin tutarı, 5 trilyon doları aşmış durumdadır.

Küresel mali kriz, kısa sürede reel ekonomiyi de etkisi altına aldı. Önümüzdeki dönemde dünyada krediler daralacak, faizler ve borçlanma maliyetleri artacak. Dolayısıyla dünya ticareti bundan olumsuz yönde etkilenecek. Ekonomik büyümeler de eskisi gibi olmayacak.

Nitekim, 2006 yılında yüzde 5,1 oranında büyüyen dünya ekonomisinin bu yıl yüzde 3,9, 2009 yılında ise ancak yüzde 3 düzeyinde büyüyeceği tahmin edilmektedir. Hatta Euro bölgesi bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 0,2 küçüldü.

Küresel ekonomik yavaşlamanın yanında enflasyon da tüm dünyada sorun haline geldi. Enerji ve gıda fiyatları arttı. Ancak son günlerde enerji ve gıda fiyatlarındaki nispeten olumlu gelişmelere rağmen dünya şimdi de likidite krizine karşı alınan önlemlerin yarattığı enflasyon baskısıyla karşı karşıyadır.

Petrol fiyatları, bu yılın Temmuz ayında 150 dolara yaklaşarak, son yılların en yüksek seviyesine ulaştı; daha sonra küresel durgunluğun petrol talebini azaltacağı yönündeki beklentilerin etkisiyle 70 doların altına indi.

Bütün bu gelişmeler karşısında küresel ekonominin yeniden yapılanması gündeme gelecek. Küresel kriz, klasik gözetleme sistemlerinin artık bir işe yaramadığını gösterdi. Derecelendirme kuruluşlarının dünya finans sistemindeki yeri yeniden gözden geçirilecek, gözetim konusu da mutlaka yeniden ele alınacak.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Türkiye, bu krizden etkilenir mi?

Elbette ki, son yıllarda küresel sistem ile hem ticari hem de finansal açıdan entegre olmuş olan ülkemiz, dünyadaki bu büyük dalgalanmadan etkilenir.

Ülkemiz küresel krizden iki bakımdan etkilenebilir. Birincisi, kredi imkanlarının daralmasıyla borçlanma daha maliyetli hale gelebilir. İkincisi ise büyüme hızımızın düşmesiyle birlikte işsizlik artabilir.

Ancak Türkiye krizlerle daha önce de karşılaştı.

Özellikle 2001 krizinden önemli dersler çıkardık. Finansal sistemimizi yeniden yapılandırdık. Finans sektöründe etkin bir gözetim ve denetim sistemi kurduk. Bankacılık sektörümüzü kuvvetli hale getirdik. Bankacılık sektörü güçlü bir aktif yapısına sahip oldu. Türkiye'deki bankacılık sektörünün sermaye yeterlilik rasyosu, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında oldukça iyi durumdadır.

Biz konut krizi yaşamadık. Bizde batan şirket, banka, sigorta şirketi yok. Toksik (zehirli) kağıt da yok.

Ama yine de bu küresel kriz ortamını bir fırsata dönüştürebilir miyiz diye mutlaka düşünmemiz gerekir. Önümüzdeki süreçte bu fırsatı kullanabileceğimizi düşünüyorum.

Biz kamu olarak üzerimize düşeni yapıyoruz. Ancak finansal piyasaların ve reel sektörün durumu da önemlidir. Bu süreçte hepimizin hedefi, kamu, reel ve finans sektörlerini birlikte uyum içinde işletecek politikaları takip etmek olmalıdır.

Bunun için bankalarımızın reel sektöre yönelik olarak yeterli likiditeyi sağlamak yönünde gerekli hassasiyeti göstermesini bekliyorum. Çünkü bankacılık sistemimiz, reel ekonomiyi rahatlıkla destekleyebilecek güçtedir. Risklerin yeniden tanımlandığı bu süreçte güçlü bankacılık sistemimiz ile ülkemizin güvenilir küresel bir liman olabileceğini düşünüyorum.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

İktidara geldiğimizden beri yapısal reformları temel politikalarımızdan birisi haline getirdik. Biraz sonra bahsedeceğim yeni yapısal önlemler, küresel krizin etkilerini hafifletecek, ülkemizin üretim, yatırım ve ihracat altyapısını güçlendirecek önlemlerdir. Şimdi bunları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bilindiği üzere, Türkiye'de istihdam üzerindeki yüklerin fazlalığı ve işgücü piyasasındaki katılıklar, rekabet gücümüzü olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sebeple istihdam paketini hayata geçirdik. Bu paket ile bir taraftan işveren üzerindeki yükleri azaltmak suretiyle sanayinin rekabet gücüne katkı sağlamayı, diğer taraftan da istihdam piyasasını etkinleştirmek suretiyle, tüm toplumu etkileyen işsizlik sorununun ve kayıtdışılığın azaltılmasını amaçlamaktayız.

Etkilerini önümüzdeki yıllarda daha belirgin olarak göreceğimiz bu paketle;

- Bu aydan itibaren, özel sektörde istihdam edilen sigortalılar için ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden işveren hissesinin beş puanlık kısmını indirdik.

- Kadınların ve 18-29 yaş arası gençlerin istihdamını teşvik etmek amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınmaları halinde, işveren priminin tamamını kapsayacak şekilde 5 yıl boyunca kademeli prim indirimi getirdik.

- İşveren sigorta primi hissesinin birinci yıl tamamı, ikinci yıl yüzde 80'i, üçüncü yıl yüzde 60'ı, dördüncü yıl yüzde 40'ı, beşinci yıl yüzde 20'si İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacak.

- İşsizlik sigortası ödeneğini artırdık.

- 50 veya daha fazla işçi çalıştırılan özel sektör işyerlerinde yüzde 3 oranında istihdam edilen özürlü kişilerin işveren primlerinin tamamının Hazinece karşılanmasını sağladık.

- 50 veya daha fazla işçi çalıştırılan özel sektör işyerlerinde eski hükümlü çalıştırma zorunluluğunu kaldırdık.

KOBİ Yatırım Destekleme Programını hayata geçiriyoruz. Ekonomimizin yapısına baktığımızda, üretimimizin ve ihracatımızın çok önemli bir kısmının KOBİ'ler tarafından sağlandığını görmekteyiz. Kalkınmanın hem ekonomik hem de sosyal yönünü destekleyen ve günümüzde hızla değişen piyasa koşullarına uyum sağlayan KOBİ'lerimizin, mali yapılarını güçlendirmek için 2009 bütçesine yeterli ödeneği koyduk. İktidarımız döneminde sağlanan finansman desteklerine ek olarak KOBİ'lere üretim ve ihracat finansman desteği sağlıyoruz. Bu suretle KOBİ'lerin, üretim ve istihdam ile yeni

teknolojik ürünler imal etmeye yönelik teknik kapasitelerini geliştirmek istiyoruz.

Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunu çıkardık. Bu Kanunla, Ar-Ge personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılması dahil bu alana pek çok yeni destek ve teşvikler getirdik. Sağladığımız destek ve teşvikler ile ürün kalitesini yükseltmeyi, üretim maliyetlerini düşürmeyi, teknolojik bilgiyi ticarileştirmeyi, katma değeri yüksek alanlara yönelik yatırımları ve doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkemize girişini hızlandırmayı hedefliyoruz.

Öte yandan, yurtdışındaki mevduatları ülkemizde değerlendirmek amacıyla “Varlık Barışı” adı altında bir düzenleme yapıyoruz. Bu suretle, vatandaşlarımıza ait yurtdışı varlıkları ekonomimize kazandırmayı amaçlıyoruz. Yurtdışında kazanılan paralar için, uyuşturucu, terör, insan ticaretiyle ilgili olmamak kaydıyla hiçbir soru sormayacağız. Bunların ekonomimize kazandırılmasında geriye dönük bir inceleme yapmayacağız.

Ayrıca kişi ve kurumların yurtdışında bulunan şirketlerindeki kazançlarını Türkiye’ye transfer edebilmeleri için, herhangi bir şarta bağlı olmayan vergi istisnası getirmeyi düşünüyoruz.

Borsada işlem gören hisse senetlerinin alım satımında yerli yatırımcılardan alınan yüzde 10 oranındaki vergiyi sıfıra indireceğiz. Böylece küresel ekonomik gelişmelerin Borsa üzerinde yarattığı olumsuzlukları, hisse senedine yatırımları cazip hale getirerek asgari düzeye indireceğiz.

Şu anda Komisyonunuzda bulunan Muhasebe ve Denetim Standartları Hakkındaki Kanun Tasarısı ile denetime standart

ve gözetim getiriyoruz. Küresel krize karşı sigortalarımızdan birisi de bu Kanun olacaktır. Bu düzenleme, mali tabloların güvenilirliğine ve uluslararası mukayese edilebilirliğine önemli katkıda bulunacaktır.

Yeni Gelir Vergisi Kanunu çalışmalarımız da son hızla devam ediyor. Serbest piyasa ekonomisiyle uyumlu, gelişmiş ülke örnekleriyle paralel, yatırımları ve istihdamı teşvik edecek ve vergiye gönüllü uyumu sağlayacak bir düzenlemeyi önümüzdeki günlerde huzurlarınıza getireceğiz.

Öte yandan, fiilen uyguladığımız mali kuralın güçlendirilmesi yönünde düzenleme yapıyoruz. Mali kurala ilişkin teknik çalışmaları yakında tamamlıyoruz. Kurallı maliye politikası önümüzdeki dönemde en önemli önceliğimiz olacaktır. Bütçe açığını, kamu borç stokunu hedefleyen bir kurallı maliye politikasını önemsiyoruz. Bütçe açığına ve borçlanmaya sınır getireceğiz. Bu kurallar, küresel krizin etkisini en aza indirecektir.

Avrupa Birliği, bizim olmazsa olmazlarımızdandır. Avrupa Birliği ile olan ilişkilerimizi, yürürlüğe girecek olan Ulusal Programa uygun çerçevede güçlü bir şekilde sürdüreceğiz.

Önümüzdeki aylarda halen Meclis gündeminde olan Türk Ticaret Kanunu Tasarısını da kanunlaştıracacağız. Yeni Kanun, iş ortamını, standartları ve kurumsallaşmayı daha da iyileştirecek. Bu düzenleme kurumsal yönetim ilkelerini getirecek, pay sahiplerinin haklarını güçlendirecek, şirketlerin saydamlığını artıracak ve denetim çerçevesini iyileştirecektir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Son dönemde yaşanan küresel gelişmeler sonucunda ülkemizi daha avantajlı bir konuma getiren hususlar da var. Şimdi bunlardan bahsetmek istiyorum.

İhracat yaptığımız ülkeler değişmektedir. Küresel krizi şiddetli bir şekilde yaşayan Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği ülkelerine olan ihracatın toplam ihracatımız içindeki payı azalmaktadır. Avrupa Birliği dışındaki Avrupa ülkeleri, Asya ülkeleri ve Afrika ülkelerine yapılan ihracatın payı ise artmaktadır. Yüksek ihracat performansımızın sürdürülmesi açısından bu bize olumlu katkıda bulunmaktadır.

Kurlardaki artış, bir diğer önemli avantajımızdır. Dolar ve avro, Türk Lirasına karşı son dönemde büyük değer kazandı. Döviz kurlarının yükselmesi ihracattaki rekabet gücümüzü daha da artıracaktır.

Petrol fiyatları da düşmektedir. Petrol fiyatları 150 dolar seviyesinden 70 doların altına indi. Bu, 45 milyar doları bulan yıllık enerji ithalatının azalmasını da beraberinde getirecektir.

Kurlardaki bu yükselme ve aldığımız yapısal önlemler, yıllık 150 milyar doları bulan ara malı ithalatımızı da düşürecektir. Bu gelişmeler, Ülkemizin ara malı üretimini artırmak suretiyle ihracattaki rekabetçi yapımızı ve katma değerimizi artıracaktır. Ayrıca, son yıllarda yüksek seyreden cari açığımızın düşürülmesi yönünde de önemli bir katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Küresel gelişmelerin bir sonucu olarak birçok ülke harcama artışlarına gidiyor. İngiltere’de 2002 yılında yüzde 1,7 oranında olan bütçe açığının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı

2009 yılında 4,6 olacak. Aynı şekilde bütçe açıkları, Endonezya'da 0,3'den 1,9'a, Belçika'da denk bütçeden 0,8'e, İspanya'da 0,5'den 2,9'a, Amerika Birleşik Devletlerinde 1,5'den 4,2'ye ve İrlanda'da 0,4'den 6'ya çıkacak. Görüldüğü gibi, dünya kesenin ağzını açarken, biz hala mali disipline riayet ediyoruz.

2002 yılında yüzde 11,5 olan bütçe açığının Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içindeki payını 2007 yılında yüzde 1,6'ya getirdik. 2008 yılını daha da az bir bütçe açığı ile kapatacağımızı ümit ediyorum. 2009 yılında da bu rakam yüzde 1,2 olacak.

Görüldüğü üzere, bütçe açığını kendi kriterimiz, kendi politikamız haline getirdik. Son üç yılda Maastricht Kriterlerini bütçe ve borç büyüklükleri bakımından karşıladık.

TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Şimdi de Türkiye ekonomisine ilişkin gelişmelere değinmek istiyorum.

Büyüme

2002 yılından itibaren kararlılıkla uyguladığımız makroekonomik politikalar ve yapısal reformlarla birlikte ekonomimiz çarpıcı bir performans sergiledi. 2002-2007 yılları arasında yüksek oranlı büyüme hızlarına ulaştık ve Türkiye ekonomisi son altı yılda ortalama yüzde 6,8 oranında büyüdü.

Göreve geldiğimizde 230 milyar dolar büyüklüğünde olan bir ekonomiyi 5 yılda 657 milyar dolar büyüklüğe ulaştırdık. 2009 yılında ise 788,4 milyar dolar büyüklüğe ulaşacağız.

Kişi başına düşen gelirimiz, 2007 yılında 9 bin 305 dolar oldu. 2009 yılında ise 10 bin 913 dolar olacak.

Ekonomimiz bu yılın ilk yarısında yüzde 4,2 oranında büyüdü. Elde ettiğimiz bu büyüme oranı beklentilerin altında kalsa da yine de birçok Avrupa ülkesinden daha yüksektir.

İstihdam

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Türkiye'nin kendine özgü bir istihdam durumu söz konusudur. Tarım sektöründen diğer sektörlerle istihdam kayması yaşanıyor. Tarım dışı sektörlerde iktidarımız döneminde yaklaşık 2,5 milyon kişilik istihdam artışı sağladık.

Tarım sektörünün toplam istihdam içindeki payı 2002 yılında yüzde 34,9 iken bu yılın Temmuz döneminde 27,8'e geriledi. Buna karşılık aynı dönemde sanayi sektörünün payı yüzde 19,3'e, hizmetler sektörünün payı da yüzde 46,6'ya yükseldi.

Öte yandan yaptığı işten ötürü herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmadan çalışanların oranı, bu yılın Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 2,2 puanlık azalışla yüzde 46,7 oldu. Bu dönemde tarım dışı sektörlerde sosyal güvenlikten yoksun çalışanların oranı yüzde 33,2'den 30,8'e düştü. Bu rakamlar, istihdam alanında kayıtdışılığın azaldığını gösteriyor.

Önümüzdeki dönemde, sosyal güvenlik ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini zedelemeyen çok önemli katkılar sağlayan istihdam piyasası reformunu ek reformlarla destekleyeceğiz.

Fiyatlar

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Fiyat istikrarının ekonomik ve sosyal istikrarın ön koşulu olduğunu göz önünde tutarak, enflasyonla mücadele konusunda önemli adımlar attık. 1993-2002 döneminde ortalama yüzde 70'lerde olan enflasyon, 2007 yılı sonunda 8,4'e düştü.

2008 yılına geldiğimizde küresel piyasalardaki olumsuz gelişmeler tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de enflasyonun artmasına yol açtı. Gıda, enerji ve diğer emtia fiyatlarındaki artışların enflasyon üzerindeki baskısı yıl içinde artarak devam etti.

Fakat son dönemde gıda fiyatlarındaki olumlu görünüm ile petrol fiyatlarında gözlenen düşüş, enflasyon üzerinde olumlu etkiler göstermeye başladı. Bu düşüişlere paralel olarak enflasyon Temmuz ayından sonra gerileme eğilimine girerek, Eylül ayı itibarıyla yüzde 11,13 olarak gerçekleşti.

Borçlar

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Kamu Kesimi Borçlanma Gereği yıllar sonra ilk kez Hükümetimiz döneminde negatife döndü. 2002 yılında yüzde 10 olan Kamu Kesimi Borçlanma Gereğinin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı, 2007 yılında yüzde 0,10'a geriledi. 2009 yılında bu oranı -0,02'ye düşürmeyi hedefliyoruz. Bu rakamlar ülkemizin kronik borç sarmalından hızla kurtulduğunu göstermektedir.

2002 yılında yüzde 61,4 olan Kamu Net Borç Stokunun Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı 2007 yılı sonunda yüzde 29,1

seviyesine geriledi. Bu oranın 2008 yılı sonunda daha da düşmesini bekliyoruz.

Borçlarla ilgili Maastricht kriterini 2004 yılından bu yana karşıyoruz.

2002 yılında yüzde 73,7 olan Avrupa Birliği tanımlı borç stokunun Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı 2007 yılında yüzde 38,9 seviyesine geriledi.

Dış Ticaret

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

2002 sonrasında dış ticaret alanında kaydettiğimiz başarıları, olumsuz dış talep ve arz koşullarına rağmen 2008 yılında da devam ettiriyoruz. 2007 yılı Mart ayından itibaren 12 aylık ihracatımız, ithalatımızdan daha hızlı arttı.

İhracatımız, ürün ve bölge çeşitliliğinin artmasıyla olumlu bir performans sergilemektedir. İhracat, 2008 Ocak-Eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 35,4 artış göstererek 102,5 milyar dolara ulaştı. 12 aylık kümülatif verilere göre 132,8 milyar dolar olan ihracatın, bu artış trendini sürdürerek yıl sonunda 137,5 milyar dolara ulaşmasını bekliyoruz. 2002 yılında ihracatımız 36 milyar dolardı. 6 yıl içerisinde ihracatımızı 100 milyar dolardan fazla artırmayı başardık.

İhracatımız gibi dış ticaret hacmimiz de arttı. 2002 yılında 87,6 milyar dolar olan dış ticaret hacmimiz 2007 yılında 277,3 milyar dolara ulaştı. 2008 yılı Ağustos ayı itibarıyla 12 aylık verilere göre 340,9 milyar dolar olarak gerçekleşen dış ticaret hacmimizin, yılsonunda 355,5 milyar doları bulmasını bekliyoruz.

Bu arada, 2007 yılı Ocak-Ağustos döneminde Avrupa Birliği'nin ihracatımız içindeki payı yüzde 56,4 iken 2008 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 49,3'e gerilemiştir. Benzer şekilde Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılan ihracatın toplam ihracatımız içindeki payı yüzde 4,2'den 3'e gerilemiştir. Ancak Avrupa Birliği dışındaki Avrupa ülkeleri, Asya ülkeleri ve Afrika ülkelerine yapılan ihracatımızın payı artmıştır. 2007 yılı Ocak-Ağustos döneminde Asya ülkelerine yaptığımız ihracatımızın payı yüzde 18,8 iken, bu yılın aynı döneminde yüzde 23,9'a yükselmiştir. Avrupa Birliği hariç diğer Avrupa ülkelerinin payı ise yüzde 9,9'dan 11,9'a, İslam Konferansı Teşkilatı'na üye ülkelerin payı yüzde 18,8'den 23,7'ye yükselmiştir. Benzeri bir artış Afrika ülkeleri için de söz konusudur.

İhracatta olduğu gibi ithalat ve buna bağlı olarak cari açıda da artışlar söz konusudur. Bunda, hammadde, enerji ve sermaye malları ithalatı önemli rol oynadı.

2002 yılında 9,2 milyar dolar olan enerji ithalatı 2007 yılında 33,9 milyar dolara yükseldi. Bu yılın ilk sekiz ayında ise özellikle ham petrol fiyatlarının yüksek seyretmesiyle birlikte 34 milyar dolar olarak gerçekleşti.

2002 yılında 23,4 dolar olan ham petrolün ortalama ithalat fiyatı, 2007 yılında 68,1 dolara çıktı. Bu yılın ilk yarısında ise bu fiyatın 103,4 dolara kadar yükselmiş olması, enerji maliyetinin büyüklüğünü ortaya koymaktadır.

Cari işlemler dengesi, 2008 Ocak-Ağustos döneminde 34,8 milyar dolar açık verdi. Bu dönemde geçen yılın aynı dönemine göre 2,5 milyar dolar artarak 14,3 milyar dolara ulaşan turizm gelirleri, cari açığın daha düşük seviyelerde kalmasında önemli rol oynadı.

Türkiye ekonomisindeki istikrarı sağlama açısından önem arz eden Merkez Bankası döviz rezervleri, son yıllardaki yüksek sermaye girişlerine bağlı olarak arttı. 2002 yılında 26,8 milyar dolar olan Merkez Bankası brüt döviz rezervleri 2008 yılı Eylül sonu itibarıyla 76,6 milyar dolara ulaştı.

Doğrudan Yabancı Sermaye

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Önceki yıllarda ortalama 1 milyar dolar yabancı sermaye çekilebilirken iktidarımız döneminde yüksek miktarlarda doğrudan yabancı sermaye girişi sağladık.

Doğrudan yabancı sermaye girişi, bu yılın ilk sekiz ayında 11,2 milyar dolar oldu. Bu rakamın bu yıl 15 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmesini bekliyoruz.

Böylece son altı yılda toplam 72 milyar dolar doğrudan yabancı sermaye çekmiş olacağız.

Ülkemizdeki küresel sermayeli şirket sayısı 2002 yılında 5 bin 438 iken, 2007 yılında bu rakam 18 bin 308'e yükseldi. Bu sayıya bu yılın ilk sekiz ayında 2 bin 434 yeni şirket daha eklendi ve toplam 20 bin 742'ye ulaştı.

Ülkemiz yabancı yatırım açısından önemini korumaktadır. Çok uluslu şirketlerin 2008-2010 dönemine ilişkin yatırım eğilimlerini ortaya koyan Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü'nün anketine göre de; ülkemiz "en cazip 15 ülke" sıralamasına girmeyi başardı.

Doğrudan yatırımlarla ilgili diğer bir gelişme ise artık Türk yatırımcıların yurtdışında geçmiş yıllara kıyasla daha fazla yatırım yapabiliyor olmasıdır. Türkiye'den yurtdışına 2007 yılında 2,1 milyar dolar, bu yılın ilk sekiz ayında ise 2,2 milyar dolar doğrudan yatırım yapıldı.

Yatırımcılarımız artık yurtdışındaki fırsatları yakından takip edip, değerlendiriyor.

Özelleştirme

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Özelleştirme konusundaki kararlılık ve ekonomide sağlanan istikrar sonucu, Hükümetimiz döneminde gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarında çok yol katettik.

2003 yılından önce 20 yılda yapılan özelleştirme 8 milyar dolardı. 2003 yılından bu yana yapılan özelleştirme ise, 32,5 milyar doları Özelleştirme İdaresi tarafından olmak üzere, TMSF ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından yapılan özelleştirmelerle birlikte toplam tutar 50 milyar doları aşmıştır.

Özelleştirmeyi, ekonomide rekabetin önünü açmak, verimliliği artırmak, maliyet etkinliğini sağlamak ve hizmetlerin kalitesini yükseltmek açısından olmazsa olmaz görüyoruz.

Çalışanlar ve Emekliler

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Konuşmamın bu bölümünde çalışanlarımıza ve emeklilerimize Hükümetimiz döneminde sağladığımız mali imkânlarla ilgili bilgi vermek istiyorum.

2003 Ocak-2008 Eylül döneminde TÜFE'deki kümülatif değişim yüzde 77 olmuştur. Buna karşılık söz konusu dönemde aynı bazlı:

- En düşük memur maaşı 2002 Aralık ayında 392 YTL iken, 2008 Ekim ayında 1.118 YTL'ye çıktı, artış yüzde 164,9 oldu.

- Net asgari ücret 2002 Aralık ayında 184 YTL iken, 2008 Ekim ayında 503 YTL'ye çıktı, artış yüzde 147,2 oldu.

- En düşük SSK emekli aylığı 2002 Aralık ayında 257 YTL iken, 2008 Ekim ayında 598 YTL'ye çıktı, artış yüzde 132,7 oldu.

- En düşük BAĞ-KUR esnaf emekli aylığı 2002 Aralık ayında 149 YTL iken, 2008 Ekim ayında 468 YTL'ye çıktı, artış yüzde 214,5 oldu.

- En düşük BAĞ-KUR çiftçi emekli aylığı 2002 Aralık ayında 66 YTL iken, 2008 Ekim ayında 312 YTL'ye çıktı, artış yüzde 373,8 oldu.

- En düşük memur emekli aylığı 2002 Aralık ayında 377 YTL iken, 2008 Ekim ayında 773 YTL'ye çıktı, artış yüzde 105,3 oldu.

- 65 yaş aylığı 2002 Aralık ayında 24 YTL iken, 2008 Ekim ayında 87 YTL'ye çıktı, artış yüzde 256,3 oldu.

- Muhtar aylığı 2002 Aralık ayında 97 YTL iken, 2008 Ekim ayında 307 YTL'ye çıktı, artış yüzde 215,1 oldu.

Bu oranlar ve maaş tutarları; çalışan, emekli ve dar gelirlili vatandaşlarımızın mali durumlarının 2002 yılına göre iyileştiğini, gelirlerinde reel artışlar olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

2007 YILI KESİNHEŞAP KANUNU

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Kesinhesap Kanun Tasarısı görüşülecek olan 2007 yılı bütçesinde, bütçe giderleri 204,1 milyar YTL, bütçe gelirleri 190,4 milyar YTL ve bütçe açığı 13,7 milyar YTL düzeyinde gerçekleşti.

Faiz ödemeleri bir önceki yıla göre yüzde 6,1 oranında artarak 48,8 milyar YTL oldu ve faiz dışı fazla 35 milyar YTL olarak gerçekleşti.

2007 yılında vergi gelirleri bir önceki yıla göre yüzde 11,2 oranında artarak 152,8 milyar YTL'ye yükseldi.

2006 yılında yüzde 23,5 olan bütçe giderlerinin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı 2007 yılında yüzde 23,9 oldu; 2006 yılında yüzde 22,9 olan bütçe gelirlerinin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı ise 2007 yılında yüzde 22,3 olarak gerçekleşti.

2007 yılında bütçe açığının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı yüzde 1,6 düzeyinde gerçekleşirken faiz dışı fazlanın Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içindeki payı yüzde 4,1 olarak gerçekleşti.

OCAK-EYLÜL 2008 DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Konuşmamın bu bölümünde Ocak-Eylül 2008 dönemine ilişkin merkezi yönetim bütçe performansı konusunda bilgi vermek istiyorum.

Ocak-Eylül 2008 döneminde;

Merkezi yönetim bütçe giderleri	165,5
Faiz hariç bütçe giderleri	124,1
Faiz giderleri	41,3
Merkezi yönetim bütçe gelirleri	160,7
Vergi gelirleri	127,3
Bütçe açığı	4,8
Faiz dışı fazla	36,5

milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

Yılın ilk dokuz ayında bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,5 artarken bütçe gelirleri ise yüzde 13,3 oranında artış göstermiştir. Böylece bütçe açığı yüzde 60,4 oranında azalmıştır. Buna paralel olarak faiz dışı fazla da yüzde 19,4 oranında artmıştır.

2008 yılı için 38 milyar YTL olarak öngörülen faiz dışı fazla hedefinin yüzde 96,1'ine dokuz aylık dönemde ulaşılmıştır.

Ocak-Eylül 2008 döneminde, toplam bütçe ödeneklerinin yüzde 74,4'ü, faiz hariç bütçe ödeneklerinin yüzde 74,5'i kullanılmıştır. Aynı dönemde bütçe gelirlerinin gerçekleştirme oranı ise yüzde 78,5 olmuştur.

2008 yılı Ocak-Eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre vergi gelirleri yüzde 14 oranında artarken faiz hariç bütçe giderleri yüzde 11,6 oranında artış göstermiştir. Böylece 2007 yılının ilk dokuz ayında toplanan vergi gelirleri ile faiz hariç giderlerin yüzde 100'ü karşılanırken bu yılın aynı döneminde bu oran yüzde 103'e çıkmıştır.

Bu yılın ilk dokuz ayında bütçe gerçekleştirmeleri beklentilerimiz doğrultusunda olup, temel önceliğimiz yılsonu hedeflerine ulaşmaktır.

2008 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ YILSONU GERÇEKLEŞME TAHMİNİ

Konuşmamın bu bölümünde de kısaca 2008 yılı bütçesi yılsonu gerçekleştirme tahminimizi açıklamak istiyorum.

2008 yılsonu itibarıyla;

Merkezi yönetim bütçe giderlerinin	229,5
Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin	215,4
Bütçe açığının	14,1

Faiz dışı fazla tutarının 40,4 milyar YTL olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

Hükümetimiz, önceki yıllar bütçe uygulamalarında olduğu gibi, 2008 bütçesini de Hükümetimizin ekonomi ve kamu maliyesi politikalarına uygun olarak tam bir kararlılık ve mali disiplin anlayışı içinde uygulamaya devam etmektedir.

2009 YILI HEDEFLERİ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

2009 yılı bütçesi ile ilgili açıklamalara geçmeden önce, 2009 yılı bütçesi için temel alınan makro ekonomik büyüklükler ile maliye politikası hedeflerini açıklamak istiyorum.

2009 yılı için;

Gayri Safi Yurtiçi

Hasıla büyüklüğü 1 trilyon 111 milyar 438 milyon TL

Büyüme oranı yüzde 4

Yılsonu TÜFE yüzde 7,5

İhracat 149 milyar dolar

İthalat 232,5 milyar dolar

Kişi başına milli gelir 10 bin 913 dolar

olarak hedeflenmiştir.

2009 yılına ilişkin maliye politikası hedeflerimizi ise şu şekilde sıralamak istiyorum:

- Tesis edilen mali disiplini devam ettirmek,
- Enflasyonla mücadele politikasını desteklemek,
- Etkin bir borçlanma politikası yoluyla faiz giderlerinin bütçe üzerindeki baskısını hafifletmek,

- Mali disiplin anlayışına uygun olarak kaynakların belirlenmiş temel politika öncelikleri doğrultusunda tahsisini, kamu harcamalarının kalitesinin artırılmasını ve bu suretle halkımızın hayat standardının yükseltilmesini sağlamak,

- Kaynak-harcama dengesini göz önünde bulundurarak sağlam gelir kaynaklarıyla harcama yapmak,

- Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesini ve kullanılmasını temin etmek,

- Makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek,

- Dışsal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak,

- Hesap verebilirliği ve mali saydamlığı güçlendirmek,

- Yatırıma ayrılan kaynakların öncelikli ve kısa sürede sonuç alınabilecek projelere yönlendirilmesini temin etmek,

- Orta ve uzun vadede ekonominin verimliliğini ve üretken yapısını destekleyen altyapı yatırımlarına ağırlık vermek,

- Verimliliği artırıcı ve üretimi teşvik edici bir tarımsal destekleme politikası oluşturmak,

- Eğitim, sağlık ve sosyal nitelikli harcamalar ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik harcamalara daha fazla kaynak sağlamak,

- Kırsal kesimin alt yapısını güçlendirmek.

2009 YILI BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Şimdi de 2009 yılı bütçe büyüklüklerini açıklamak istiyorum.

2009 yılı merkezi yönetim bütçesinde;

Bütçe giderleri	262,1
Net bütçe gelirleri	248,8
Bütçe açığı	13,4
Faiz dışı fazla	44,1

milyar TL olarak hedeflenmektedir.

Bu durumda, 2008 yılsonu gerçekleşme tahminine göre; bütçe giderleri yüzde 14,2, bütçe gelirleri ise yüzde 15,5 oranında artış göstermektedir.

2008 yılsonu gerçekleşme tahminlerine göre; bütçe giderlerinin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı yüzde 23,1 iken 2009 yılında 23,6'ya çıkmaktadır.

Bütçe büyüklükleri dikkate alındığında, 2009 yılında bütçe açığının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranının yüzde 1,2, faiz dışı fazlanın ise yüzde 4 olması öngörülmektedir.

262,1 milyar TL olarak belirlenen 2009 yılı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ise şu şekildedir:

Personel giderleri	57,2
Sosyal güvenlik kurumlarına Devlet primi giderleri	7,2
Mal ve hizmet alım giderleri	26,1
Faiz giderleri	57,5

Cari transferler	88,5
Sermaye giderleri	16,6
Sermaye transferleri	2,8
Borç verme	4,7
Yedek ödenekler	1,4
milyar TL'dir.	

Bütçede yer alan bazı transfer kalemlerine ilişkin ödenekler ise şu şekildedir:

Sosyal Güvenlik Kurumuna	46,7
Mahalli idarelere	19,9
Fon ve paylara	4,8
Tarımsal desteklemeye	5,5
Öğrenci kredi ve burslarına	2
milyar TL transfer yapılması öngörülmektedir.	

2009 GELİR BÜTÇESİ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Şimdi de 2009 yılı merkezi yönetim bütçe gelirleri hakkında bilgi vermek istiyorum.

Bütçe gelirleri (iadeler dahil)	267,8
Vergi ve vergi dışı gelir iadeleri	19,1
Bütçe gelirleri (iade hariç)	248,8
Vergi gelirleri	202,1
Vergi dışı gelirler	46,7
milyar TL olarak tahmin edilmektedir.	

Bazı vergi türlerine ilişkin gelir tahminlerimiz de şu şekildedir:

Gelir vergisi	45,3
Kurumlar vergisi	20,1
Dahilde alınan KDV	20
İthalde alınan KDV	38,5
Özel tüketim vergisi	49,4
Motorlu taşıtlar vergisi	4,7
BSMV	4,1
Harçlar	6
Damga vergisi	4,7

milyar TL'dir.

Bütçe harcamalarını karşılayacak en önemli kalem vergi gelirleridir. Vergi gelirlerini artırmadan bütçeyi ve dolayısıyla ekonomik yapıyı güçlendirmek mümkün değildir. Hükümete geldiğimizde, 60 milyar TL seviyesinde olan vergi gelirleri tahsilatını, bu yılın sonunda 175 milyar TL'ye çıkarıyoruz. 2009 yılında ise hedefimiz 202 milyar TL'dir.

2009 BÜTÇESİNİN ÖZELLİKLERİ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Son yıllarda gelir ve gider politikaları arasında gerçekleştirilen uyum, bütçe giderlerinde sağlanan etkinlik ve tasarruf ile vergi gelirlerinde gösterilen yüksek performans sayesinde bütçe açığının azaltılması yönünde önemli bir başarı yakaladık.

2009 yılı bütçe ödenekleri de, uygulanan ekonomik programın ilke ve hedeflerine uygun olarak, kamu kesimi

açıkları ile enflasyonun düşürülmesi ve reel ekonomideki büyümenin sürdürülmesini, dışsal şoklara karşı ekonomimizin direncini artırmaya katkıda bulunulmasını sağlayacak şekilde belirlenmiş ve kamu idarelerinin hizmet öncelikleri dikkate alınarak tahsis edilmiştir.

2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısında;

- 2009 yılı yanında 2010 ve 2011 yılı bütçe büyüklükleri ile kamu idarelerine söz konusu yıllarda tahsis edilmesi planlanan bütçe ödeneklerine de yer verilmektedir.

- Bütçe yönetiminde saydamlığın artırılması, Meclisimizin bütçe uygulamaları konusunda daha iyi bilgilendirilmesi amacıyla, bütçe gerekçesinde mahalli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe büyüklükleri, döner sermayeler ile bütçe dışı fonlara ve bütçeden yardım alan kuruluşlara ilişkin bilgilere de yer verilmektedir.

- Bütçenin uygulanmasında merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin inisiyatiflerinin artırılması amacıyla idarelerin, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde yirmisine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilmelerine imkan tanınmaktadır.

- Kural olarak 2009 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamayacaktır.

- Belirlenen sınırlar içinde memur ihtiyacını karşılayamayacak idare, kurum ve kuruluşlardan yükseköğretim kurumları için ilave 4 bin adet, diğerleri için ilave 21 bin adet atama izni verilebilecektir.

- Yükseköğretim kurumlarının, öğretim üyesi dışındaki boş öğretim elemanı kadrolarına yapabilecekleri atamalara ilişkin hususlara ve bu sınırlar içinde öğretim elemanı

ihtiyacını karşılayamayacak yükseköğretim kurumları için ise ilave 3 bin adet atama izni verilebilecektir.

Ayrıca;

- 2002 yılında 7,5 milyar TL olan Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesi, 2009 yılında 27,9 milyar TL büyüklüğe ulaşmış olacaktır. Bu büyüklükle, Bakanlık bütçeden en fazla payı alan idare olma özelliğini sürdürmektedir.

- İktidara geldiğimizden beri, 123 bin dersliğin yapımını tamamladık. 2009 yılında 28 bin adet derslik yapacağız.

- Sosyal güvencesine bakmaksızın ilk defa özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden tüm özürliülerin özel eğitim giderlerini karşılamaya başladık. Eğitim masrafları karşılanan özürliü öğrenci sayısı 2006 yılında 83 bin iken 2008 yılında bu rakam 196 bine ulaştı. 2009 yılında ise 233 bine ulaşmasını bekliyoruz.

- İktidarımız döneminde yaklaşık 739 milyon adet ders kitabı öğrencilerimize ücretsiz olarak dağıtıldı. 2009 yılında bu rakam 918 milyona ulaşmış olacaktır.

- 2002 yılında 45 TL'den 452 bin öğrenciye öğrenim kredisi ödemesi yapılmışken 2008 yılında 160 TL'den 748 bin öğrenciye burs ve öğrenim kredisi, ayrıca 471 bin öğrenciye de katkı kredisi ödemesi yapıldı. 2009 yılında ise 335 bin yeni öğrenciye daha burs, öğrenim ve katkı kredisi ödemesi yapmayı hedefliyoruz.

- Koruyucu sağlık hizmetinin göstergesi olan aşı bütçesi, 2002 yılında 14 milyon TL iken, 2008 yılında 201 milyon TL'ye ulaştı. Aşı bütçesinin 2009 yılında 300 milyon TL'ye ulaşmasını hedefliyoruz. Sıfır yaş grubunda bulunan bebeklerin 2002 yılında ancak yüzde 78'i aşılanırken 2007

yılında bu oran yüzde 96'ya ulaştı. 2009 yılında ise bu oranı yüzde 96'nın üzerine taşımayı hedefliyoruz.

- Sağlığa erişimi kolaylaştıran politikalarımızın sonunda birinci basamakta muayene edilen kişi sayısı 2002 yılında 65 milyon iken yüzde 154'lük bir artışla bu rakam 2008 yılında 165 milyona ulaşmış olacaktır. 2009 yılında aile hekimliği sisteminin yaygınlaşmasıyla birlikte birinci basamak sağlık hizmetlerinden yararlanan kişi sayısında önemli ölçüde artış bekliyoruz.

- 2002 yılında kamu kesimi tarafından yapılan toplam sağlık harcaması 9,9 milyar TL iken bu rakam 2008 yılında 33 milyar TL'ye ulaşmış olacak. 2009 yılında da toplam sağlık harcamasının 36 milyar TL'ye ulaşacağını tahmin ediyoruz.

- 2005 yılında çıkardığımız Kanuna dayanarak, bugüne kadar 106 bin bakıma muhtaç özürümüzü evde bakım ücretinden yararlanma imkânı sağladık. Bu sayıyı 2009 yılında yaklaşık 200 bin aileye çıkarmayı hedefliyoruz.

- 2003-2007 yılları arasında toplam 8,1 milyon aileye 5,8 milyon ton kömür dağıtılarak yoksul kesimlerin rahat bir nefes almasına imkân sağladık. 2008 yılsonu itibariyle bu yardım tutarının yıllık bazda 2,1 milyon aile için 1,7 milyon ton kömür olarak gerçekleşmesini bekliyoruz. 2009 yılında da bu amaçla bütçede yeterli ödenek öngördük.

- 2002 yılında yapılan toplam tarımsal destek ödemesi 1 milyar 868 milyon TL iken, 2009 yılı için ayırdığımız ödenek 5,5 milyar TL'dir. Bu kapsamda, her yıl ortalama 2,7 milyon çiftçimize tarımsal destek sağlıyoruz.

- İlk defa 2008 yılında "Esnaf ve Sanatkar Destek Kredisi Programı" ile imalatçı esnaf ve sanatkarımıza sıfır faizli Cansuyu Kredisi verilmeye başlandı. Bu program

kapsamında 5 bin KOBİ 125 milyon TL kredi kullanacak olup, 23 milyon TL KOSGEB katkısı sağlanacaktır.

- Ayrıca, geçtiğimiz ay içinde KOSGEB, ihracatçı KOBİ'lerimizin finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla sıfır faizli İhracat Destek Kredisi'ni başlattı. Bu kredi programı ile 6 bin 350 KOBİ'nin desteklenmesi ve 635 milyon dolar kredi hacmi oluşması öngörülmektedir.

- 2002 yılında araştırma projelerine yapılan toplam kamusal destek yaklaşık 213 milyon TL iken, 2007 yılında bu rakam 1 milyar 62 milyon TL'ye yükseldi. 2008 yılı sonu itibarıyla araştırma projelerine ayrılan kaynak tutarının 1 milyar 300 milyon TL düzeyinde gerçekleşmesini bekliyoruz. 2009 yılında bu amaçla kullanılacak kaynak tutarı, bu yıl toplamının da üzerinde olacaktır.

- 2003 öncesi bölünmüş yol uzunluğu otoyol dahil 6 bin 101 km iken, bu yıl sonu itibarıyla 15 bin km'ye ulaşılmış olacaktır. 2009 yılında ise ilave 1.700 km yolun yapımını hedefliyoruz.

- İktidarımız döneminde uygulamaya koyduğumuz KÖYDES projesi kapsamında, 49 bin 555 km köy yolunu stabilize malzeme ile kapladık. Toplam 61 bin 700 km köy yolu asfaltlandı.

- 3 bin 437 susuz köy ve bağlısına şebekeli içme suyu tesisi yapıldı. Susuz ve suyu yetersiz toplam 25 bin 83 köy ve bağlısında yaşayan 6,6 milyon vatandaşımıza içme suyu hizmeti götürüldü.

- 2009 yılında da bu proje için 500 milyon TL ödenek ayırdık.

- BELDES Projesi kapsamında, toplam 665 belediyede içme suyu çalışması yapıldı. Toplam 1 milyon 672 bin vatandaşımıza içme suyu hizmeti götürüldü.

- Toplu Konut İdaresi, 1 Ocak 2003-15 Ekim 2008 döneminde; “Planlı Kentleşme ve Konut Üretim Programı” çerçevesinde başlatılan konut seferberliği kapsamında toplam 330 bin konut rakamına ulaştı. 2008 yılsonu itibarıyla toplam 350 bin konuta ulaşılmış olacak. 2011 sonu için hedef 500 bin konuttur.

- Yenilenebilir enerji ve tarımsal altyapıyı güçlendirmeye odaklı GAP, DAP ve KOP projelerini, bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme bakımından etkili bir araç olarak kullanmaya devam edeceğiz.

MEMUR AYLIKLARI

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

2009 yılında Devlet memurlarımızın aylıklarında yapılacak artışlar, kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı bulunduğu konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yapılan toplu görüşmelerde sağlanan mutabakat çerçevesinde belirlenmiştir.

Buna göre;

- Kamu görevlilerinin maaşlarında Ocak ayında yüzde 4 ve Temmuz ayında yüzde 4,5 oranında olmak üzere yıllık yüzde 8,7 oranında artış sağlanacaktır.

- Sendika üyesi olan personele 5 TL tutarında ödenmekte olan sendika ödeneğinin “toplu görüşme primi” adıyla ödenmesi ve bu tutarın 10 TL’ye çıkarılması sağlanacaktır.

- Ayrıca, yılın her bir yarısı için gerçekleşen enflasyon oranının anılan dönemlerde yapılan artış oranını aşması halinde, gerçekleşen enflasyon oranı ile söz konusu artış oranı arasındaki fark, ilk altı ay için Temmuz 2009 ve ikinci altı ay için ise Ocak 2010'dan itibaren geçerli olmak üzere enflasyon farkı olarak kamu görevlilerimizin aylık ve ücretlerine yansıtılacaktır.

Yapılacak artışlar sonucunda; aile yardımı ödeneği dâhil en düşük dereceli memurun 2008 yılı Ekim ayında 1.118 TL olan net maaşı, 2009 yılı Ocak ayında 1.164 TL'ye ve Temmuz ayında ise 1.215 TL'ye yükselecektir.

2009 yılı için tüketici fiyatlarında öngörülen kümülatif artışın yüzde 7,5 olduğu dikkate alındığında, Devlet memurlarının aylıklarında yapılacak artışın enflasyonun üzerinde olduğu görülecektir.

Hükümetimiz döneminde kamu personelinin hak ettiği yaşam standardını sürekli olarak yükseltmek amacıyla kamu personeline enflasyonun üzerinde bir artış sağlamanın yanında ayrıca, kamu çalışanları arasında ücret adaletinin sağlanması da temel hedeflerimiz arasında yer almıştır.

Bu kapsamda, kamu personelinden ek ödemesi olmayanların aylıklarının iyileştirilmesi ve ücret adaletinin sağlanması amacıyla gerek 2006 yılı ve sonrasında yapılan kısmi düzenlemelerle gerek 5793 sayılı Kanun ve bu Kanunun vermiş olduğu yetkiye istinaden 7/8/2008 tarihli ve 2008/14012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 15 Ağustos tarihinden geçerli olmak üzere ek ödeme oranları önemli ölçüde artırılmak suretiyle yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler sonucunda, kamu personeli arasında var olan ücret dengesizliği önemli ölçüde giderilmiş olmanın yanında

eşit işe eşit ücret ilkesine uygun olarak ücret adaletinin sağlanması yönünde de önemli bir mesafe kaydedilmiştir.

Böylece, 2008 yılında asgari geçim indiriminden kaynaklı artışlar hariç, en düşük memur maaşında yüzde 23,2 ve ortalama memur maaşında ise yüzde 19 oranında artış sağlanmıştır. Önümüzdeki dönemlerde ise bütçe imkânları çerçevesinde yapılacak yeni düzenlemeler ile söz konusu dengesizlikler giderilmek suretiyle ücret adaleti sağlanacaktır.

VERGİ POLİTİKASI VE UYGULAMASI

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak,

- Kurumlar Vergisi yükünü yüzde 33'den 20'ye indirdik. Bunun sonucunda, kurum kazançları üzerindeki vergi yükü de yüzde 44'ten 34'e düşmüş oldu. Böylece, OECD ülkeleri arasında kurumlar vergisi oranı en düşük ilk 5 ülke arasına girdik.

- Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle Gelir Vergisi tarifesindeki dilim sayısını önce 6'dan 5'e, sonra da 4'e indirdik, en yüksek vergi oranını ise yüzde 45'ten 35'e düşürdük.

- 2008 yılından itibaren gelişmiş ülke örneklerinde olduğu gibi, asgari geçim indirimi müessesesini gelir vergisi sistemimize dahil ettik. Buna göre medeni ve ailevi durumu dikkate alarak asgari ücretin yarısından başlamak üzere ücretlilerin gelirlerinin büyük bir kısmının, bazı durumlarda ise tamamının vergi dışı bırakılmasını sağladık.

Bu uygulama neticesinde, istihdam üzerindeki vergi yükünü önemli ölçüde azalttık ve Türkiye'yi istihdam

üzerindeki vergi yükleri sıralamasında OECD ülkeleri arasında çok daha iyi konumlara getirdik.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Büyüme ve istihdam politikalarını destekleyici, etkin ve basit bir vergilendirme sisteminin oluşturulması için ülkemizde vergi sistemini sürekli olarak geliştirip güçlendiriyoruz. Bu bağlamda;

- Gelişmişlik düzeyi göreceli olarak düşük illerimizde faaliyette bulunan mükelleflerimize gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren paylarında teşvik, yatırım yeri tahsisi ve enerji desteği sağladık.

- Katma Değer Vergisi ile ilgili olarak tekstil, sağlık, eğitim, gıda ve turizm sektörlerinde oran indirimine gittik.

- Yurtdışında yatırım yapan mükelleflerimizin bu yatırımlardan elde ettikleri kazançların Türkiye'ye intikali önündeki tüm vergisel engelleri ortadan kaldırdık.

- Damga vergisi ve harçların uygulama alanlarını önemli ölçüde daraltarak, damga pulu yapıştırma işlemi ile damga vergisi tahsilâtını tamamen kaldırdık.

- Vergi Usul Kanununda yapılan değişiklikle, 1 Ocak 2006 tarihinden sonra ortaya çıkan ve vergi ziyayı cezası kesilmesini gerektiren fiiller için ceza hukukunun genel prensiplerine paralel düzenleme yapılarak mevzuat ve uygulamayı basitleştirdik.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Gelir Vergisi Kanununun baştan sona daha yalın ve anlaşılır bir dille yeniden yazılması çalışmaları tamamlanma aşamasındadır. Bu yeni Kanunda, serbest piyasa ekonomisiyle uyumlu, gelişmiş ülke örnekleriyle paralel, yatırımları ve

istihdamı teşvik edecek ve vergiye gönüllü uyumu sağlayacak geniş tabanlı bir vergi sisteminin oluşturulmasına yönelik bir takım düzenlemeler öngörülmektedir.

Esnaf ve sanatkârlara ilişkin vergileme rejiminin yeniden düzenlenerek, küçük esnaf ve sanat erbabının cüzi bir harç alınmak suretiyle gelir vergisinden muaf tutulması, diğer esnaf ve sanatkârların vergilendirilmesinde ise daha kolay uygulanabilir bir sistem oluşturulması da söz konusu Kanunda yer alacak düzenlemeler arasındadır.

Gelir Vergisi Kanununda yapılacak bu değişikliklerle birlikte Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu yürürlükten kaldırılacaktır. Bu Kanunda yer alan ivazsız suretle vaki intikaller ise Gelir Vergisi Kanunu kapsamına alınacaktır.

1961 yılında yürürlüğe girmiş bulunan ve mükelleflerin vergi uygulamaları ile ilgili hak ve yükümlülüklerini ve buna ilişkin süreçleri düzenleyen Vergi Usul Kanununu da gözden geçireceğiz.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Kayıtdışı ekonomiyle etkin bir şekilde mücadele etmek ve mükellef odaklı bir yaklaşımla artan mükellef beklentilerine en iyi şekilde cevap verebilmek de en temel amaçlarımız arasında yer almaktadır. Bu bağlamda;

- Mükelleflerimizin vergi ile ilgili sorularına hızlı, doğru ve eksiksiz cevap verebilmek amacıyla “Vergi İletişim Merkezi”ni geçen yıl kurduk.

- Ayrıca vergisel konularda yüz yüze danışmanlık hizmeti vermek üzere bu yıl “Mükellef Hizmetleri Merkezi”ni kurduk.

- Vergisel konularda açıklanacak bilgilerin kamuoyuna daha hızlı ulaştırılması, veri dağıtım çeşitliliğinin arttırılması kapsamında geliştirilmiş olan “Kısa Mesaj Bilgilendirme Servisi”ni vatandaşlarımızın hizmetine sunduk.

- Teknolojik altyapımızı VEDOP-3 yoluyla güçlendiriyoruz. Tüm vergi dairesi ve malmüdürlüklerinin elektronik ağ tabanlı yapıya geçmesi ile e-Tahsilât sisteminde sadece cari dönem tahakkukları değil tüm tahakkuklar sorgulanabilecek, ayrıca süresinden sonra yapılan ödemeler de banka ve PTT şubelerince alınabilecektir.

- Vergi beyannameleri, e-beyanname uygulaması ile internetten alınmaya başlanmıştır. Böylece, vergi dairelerinin iş yükü azaltılmış, mükelleflerimizin vergi işlemleri basitleştirilmiş ve sunulan hizmet kalitesi artırılmıştır.

- VEDOP ile otomasyon uygulamasına alınan vergi daireleri işlemlerine ilişkin bilgilerden, yönetim bilgi, karar destek ve denetime destek sistemleri oluşturularak, Gelir İdaresi Başkanlığının, Vergi Dairesi Başkanlıklarının, Defterdarlıkların ve Vergi Dairelerinin kullanımına açılmıştır.

Vergi kayıp ve kaçığının asgari düzeye indirilmesi için çalışmalarımız da devam etmektedir:

- İki ayrı kuruma verilen “muhtasar beyanname” ile “aylık prim ve hizmet belgesi”ni elektronik ortamda birleştiriyoruz. Bu yolla hem istihdama ilişkin ortak bir veri tabanı oluşturulacak, vergi ve sosyal güvenlik primi kayıp ve kaçığı ile kayıtdışı istihdam en aza indirilecek hem de mükelleflerin beyanname verme ve bildirimde bulunmaya yönelik iş yükü azaltılmış olacaktır.

- Mükelleflerce 2005 ve 2006 dönemleri için verilen Ba-Bs bildirim formlarından hareketle mal ve hizmet alım satımını bildirmeyenleri tespit etmiş bulunuyoruz.

- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nden alınan gayrimenkul alım-satım ve ipotek bilgilerinin analizi neticesinde riskli mükelleflerin önemli bir bölümü tespit edilmiş olup, ilk aşamada gayrimenkul alım satımında oluşan kayıtdışı hâsılatın belirlenebilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır.

- Veri ambarında yer alan konut kredisi ve tapu bilgilerinden hareketle konut kredisi kullanan kişiler ve bunlara konut satan mükellefler tespit edilmiştir.

- İncelenecek mükelleflerin seçiminde kullanılan risk analizine dayalı modelin geliştirilmesi kapsamında, Merkezi Risk Analizi Projesi Modeli oluşturulmuştur.

- KDV iadeleri bakımından riskli görülen mükelleflerin tespitine yönelik olarak KDV İadeleri Risk Analizi Projesi başlatılmıştır.

- Akaryakıt satışlarının kayıt altına alınması ve bu alandaki vergi kaybının önlenmesine yönelik olarak akaryakıt pompalarının ödeme kaydedici cihazlara bağlanmasına ilişkin uygulamaya yurt genelinde geçilmiştir.

SONUÇ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Hükümetlerimiz döneminde, hantal, merkeziyetçi ve formalitelere boğulan bir yönetim anlayışı yerine hizmet kalitesini, hızını ve kapsamını ön planda tutan bir anlayışı uygulamaya geçirdik. Makroekonomik politikalara ilave olarak bölgesel farklılıkların giderilmesine yönelik politikalar ile

istihdam, KOBİ'ler, çalışma hayatı, sosyal güvenlik, sağlık, eğitim, tarım, konut ve enerji gibi alanlarda izlenen politikalar, sosyal etkileri bakımından önemli sonuçlar doğurmuştur; daha da doğuracaktır.

Bugüne kadar huzurlarınıza getirdiğimiz tüm bütçelerde nihai hedefimiz milletimizin refahını artırmak olmuştur.

2009 Yılı Bütçesi de istikrarın ve refahın artırılmasını dikkate alan bir bütçedir. Sosyal devlet anlayışını benimseyen bir bütçedir. Bu Bütçe, yaşanmakta olan küresel mali krize karşı ekonomimizin dayanıklılığını artıracak bir bütçedir. Bu Bütçe mali disipline riayet eden, popülizme meydan vermeyen bir bütçedir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Dinamik bir küresel yapı var. Buna ayak uyduramayan ülkeler, bu yüzyılın kaybedenleri olacaklardır. Biz maliye politikalarımızı üretirken küresel bazda düşünüyoruz. Ülkemizin küresel yarışta bir adım öne geçmesi için uğraş veriyoruz. Risklerin yeniden tanımlandığı bir süreçten geçiyoruz. Bunu bir fırsata dönüştürmek için çalışıyoruz.

Küresel rekabet yarışında ülkemizin layık olduğu yere gelebilmesi, etkin kaynak kullanımı ve mali disipline bağlıdır. Çünkü rekabet gücü, insan kaynakları da dâhil olmak üzere etkin bir kaynak kullanımı anlamına gelmektedir.

Cumhuriyetimizin kurucusu ATATÜRK, Maliye'nin çekirdek Devlet olduğunun ve Cumhuriyetin mali temeller üstünde yükseleceğinin bilincindeydi ve her fırsatta tam bağımsızlığın ancak mali bağımsızlık ile mümkün olacağını vurgulamıştı.

Büyük ATATÜRK'ün bize gösterdiği bu yolda emin adımlarla ilerliyoruz.

Kalkınmada en önemli faktör, istikrar, birlik ve beraberliktir. Dünyanın 17'nci büyük ekonomisi olan ülkemiz, yakın zamanda dünya ekonomileri içinde çok daha yüksek seviyelere çıkacaktır. Bu yolda bizi her zaman destekleyen Sayın Başbakanımız başta olmak üzere Hükümetimiz üyelerine, kamu idarelerine ve bütün vatandaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

2009 Yılı Bütçesi ülkemize ve milletimize hayırlı olsun.

Yapacağınız yoğun ve yorucu çalışmalar için Hükümetim ve şahsım adına sizlere şimdiden teşekkür ediyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

EKLER

DÜNYA ÜRETİMİ
(Yıllık Yüzde Değişim)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DÜNYA ÜRETİMİ	4,9	4,5	5,1	5,0	3,9	3,0
Gelişmiş Ekonomiler	3,2	2,6	3,0	2,6	1,5	0,5
Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ülkeler	7,5	7,1	7,9	8,0	6,9	6,1

Kaynak: IMF, World Economic Outlook; October 2008

Not: 2008 ve 2009 rakamları tahmindir.

DÜNYA TİCARET HACMİ (*)
(Yıllık Yüzde Değişim)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DÜNYA TİCARET HACMİ	10,7	7,6	9,3	7,2	4,9	4,1
İHRACAT						
Gelişmiş Ekonomiler	9,1	6,1	8,4	5,9	4,3	2,5
Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ülkeler	13,9	10,8	11,0	9,5	6,3	7,4
İTHALAT						
Gelişmiş Ekonomiler	9,4	6,4	7,5	4,5	1,9	1,1
Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ülkeler	16,0	12,0	14,7	14,2	11,7	10,5

Kaynak: IMF, World Economic Outlook; October 2008

(*) Mal ve Hizmet Ticareti

Not: 2008 ve 2009 rakamları tahmindir.

TEMEL EKONOMİK BÜYÜKLÜKLER				
	2007	2008		2009
		H	GT	H
GSYH (Milyon YTL/TL)	853.636	943.922	994.315	1.111.438
BÜYÜME ORANI (Yüzde)	4,6	5,5	4,0	4,0
GSYH DEFLATÖRÜ (Yüzde)	7,6		12,0	7,5
TÜFE YILSONU (Yüzde)	8,4	4,0	10,0	7,5
İHRACAT (Milyar Dolar)	107,3	117,0	137,5	149,0
İTHALAT (Milyar Dolar)	170,1	182,0	218,0	232,5

Not: H = Hedef, GT=Gerçekleşme Tahmini

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇELERİ

	Milyon YTL/TL						
	2007	2008		2009		2010	2011
	G	BÖ	GT	T	T*	T*	T*
Giderler	204.068	222.553	229.535	262.110	282.384	313.374	313.374
Faiz Harıç Giderler	155.315	166.553	175.035	204.610	225.284	253.624	253.624
Personel Giderleri	43.569	48.672	50.355	57.211	62.850	68.854	68.854
Sosyal Güvenlik Kur. Dev.Prim. Giderleri	5.805	6.405	6.450	7.243	7.813	8.430	8.430
Mal ve Hizmet Alımları	22.258	22.905	24.750	26.133	28.584	32.680	32.680
Cari Transferler	63.292	69.207	68.694	88.504	97.698	110.451	110.451
Sermaye Giderleri	13.003	11.775	17.675	16.622	18.746	21.932	21.932
Sermaye Transferleri	3.542	2.084	2.803	2.819	3.072	3.823	3.823
Borç Verme	3.846	3.934	4.308	4.661	4.866	5.479	5.479
Yedek Ödenekler		1.571	0	1.418	1.654	1.975	1.975
Faiz Harcamaları	48.753	56.000	54.500	57.500	57.100	59.750	59.750
Getiriler	190.360	204.556	215.396	248.759	269.596	294.831	294.831
Vergi Gelirleri (1)	152.835	171.206	174.745	202.090	223.628	247.562	247.562
Vergi Dışı Diğer Gelirler (1)(2)	31.968	28.205	34.494	40.869	39.801	40.514	40.514
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	3.972	3.417	4.309	3.878	4.127	4.600	4.600
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	1.585	1.728	1.847	1.924	2.041	2.155	2.155
BÜTÇE DENGESİ	-13.708	-17.997	-14.140	-13.351	-12.788	-18.543	-18.543
FAİZ DIŞI DENGE	35.045	38.003	40.360	44.149	44.312	41.207	41.207
Faiz/ Net Vergi Gelirleri %	31,9	32,7	31,2	28,5	25,5	24,1	24,1
Faiz/Net Bütçe Gelirleri %	25,6	27,4	25,3	23,1	21,2	20,3	20,3
Net Vergi Gelirleri/Bütçe Giderleri %	74,9	76,9	76,1	77,1	79,2	79,0	79,0
Net Bütçe Gelirleri/Bütçe Giderleri %	93,3	91,9	93,8	94,9	95,5	94,1	94,1
GSYH	853.636	943.922	994.315	1.111.438	1.245.500	1.395.351	1.395.351

Not: BÖ=Başlangıç Ödeneği, G=Gerçekleşme, GT=Gerçekleşme Tahmini, T=Tektif, T*=Tahmini

(1) Red ve iadeler hariç tutarlardır.

(2) Vergi dışı diğer gelirler içinde düzenleyici ve denetleyici kurumların genel bütçeye aktarıldıkları gelir fazlalıkları yer almamaktadır.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇELERİ

	GSYH'YE ORAN (%)							
	2007	2008		2009	2010		2011	
	G	BÖ	GT	T	T*	T*	T*	
Giderler	23,9	23,6	23,1	23,6	22,7	22,7	22,5	
Faiz Harıç Giderler	18,2	17,6	17,6	18,4	18,1	18,1	18,2	
Personel Giderleri	5,1	5,2	5,1	5,1	5,0	5,0	4,9	
Sosyal Güvenlik Kur. Dev.Prim. Giderleri	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	
Mal ve Hizmet Alımları	2,6	2,4	2,5	2,4	2,3	2,3	2,3	
Cari Transferler	7,4	7,3	6,9	8,0	7,8	7,8	7,9	
Sermaye Giderleri	1,5	1,2	1,8	1,5	1,5	1,5	1,6	
Sermaye Transferleri	0,4	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	
Borç Verme	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Yedek Ödenekler	0,0	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Faiz Harcamaları	5,7	5,9	5,5	5,2	4,6	4,6	4,3	
Gelirler	22,3	21,7	21,7	22,4	21,6	21,6	21,1	
Vergi Gelirleri (1)	17,9	18,1	17,6	18,2	18,0	18,0	17,7	
Vergi Dışı Diğer Gelirler (1)(2)	3,7	3,0	3,5	3,7	3,2	3,2	2,9	
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	
BÜTÇE DENGESİ	-1,6	-1,9	-1,4	-1,2	-1,0	-1,0	-1,3	
FAİZ DIŞI DENGE	4,1	4,0	4,1	4,0	3,6	3,6	3,0	

Not: BÖ=Başlangıç Ödeneği, G=Gerçekleşme, GT=Gerçekleşme Tahmini, T=Tektif, T*=Tahmin

(1) Red ve iadeler hariç tutarlardır.

(2) Vergi dışı diğer gelirler içinde düzenleyici ve denetleyici kurumların genel bütçeye aktarıldıkları gelir fazlalıkları yer almamaktadır.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇELERİ

	BÜTÇE PAYI									
	2007	2008		2009		2010		2011		
	G	BÖ	GT	T	T*	T	T*	T	T*	
Giderler	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Faiz Hariç Giderler	76,1	74,8	76,3	78,1	79,8	80,9	80,9	80,9	80,9	
Personel Giderleri	21,4	21,9	21,9	21,8	22,3	22,0	22,3	22,0	22,0	
Sosyal Güvencilik Kur. Dev.Prim. Giderleri	2,8	2,9	2,8	2,8	2,8	2,7	2,8	2,7	2,7	
Mal ve Hizmet Alımları	10,9	10,3	10,8	10,0	10,1	10,4	10,1	10,4	10,4	
Cari Transferler	31,0	31,1	29,9	33,8	34,6	35,2	34,6	35,2	35,2	
Sermaye Giderleri	6,4	5,3	7,7	6,3	6,6	7,0	6,6	7,0	7,0	
Sermaye Transferleri	1,7	0,9	1,2	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2	
Borç Verme	1,9	1,8	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	
Yedek Ödenekler	0,0	0,7	0,0	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	
Faiz Harcamaları	23,9	25,2	23,7	21,9	20,2	19,1	20,2	19,1	19,1	
Gelirler	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Vergi Gelirleri (1)	80,3	83,7	81,1	81,2	82,9	84,0	82,9	84,0	84,0	
Vergi Dışı Diğer Gelirler (1)(2)	16,8	13,8	16,0	16,4	14,8	13,7	14,8	13,7	13,7	
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	2,1	1,7	2,0	1,6	1,5	1,6	1,5	1,6	1,6	
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7	

Not: BÖ=Başlangıç Ödeneği, G=Gerçekleşme, GT=Gerçekleşme Tahmini, T=Teklif, T*=Tahmin

(1) Red ve tadeler hariç tutarıdır.

(2) Vergi dışı diğer gelirler içinde düzenleyici ve denetleyici kurumların genel bütçeye aktardıkları gelir fazlaları yer almamaktadır.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK DAĞILIMI

(2008 - 2011)

	2008	2009	2010	2011
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	TEKLİF	TAHMİN	TAHMİN
PERSONEL GİDERLERİ	48.672.049	57.211.000	62.850.000	68.854.000
SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ	6.405.462	7.243.000	7.813.000	8.430.000
MAL VE HİZMET ALIMI	22.905.423	26.133.219	28.584.000	32.680.000
FAİZ GİDERLERİ	56.000.050	57.500.030	57.100.032	59.750.034
CARI TRANSFERLER	78.011.124	99.203.278	109.212.764	123.009.864
SERMAYE GİDERİ	11.775.030	16.621.691	18.745.924	21.932.125
SERMAYE TRANSFERİ	4.683.050	5.965.441	6.604.918	8.203.230
BORÇ VERME	3.933.510	4.660.842	4.866.215	5.478.720
YEDEK ÖDENEK	1.570.672	1.417.809	1.654.288	1.975.000
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Paylar Dahil)	233.956.370	275.956.310	297.431.141	330.312.973
HAZINE YARDIMI VE GELİRDEN AYRILAN PAYLAR (-)	11.403.154	13.845.894	15.047.109	16.938.939
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Paylar Hariç)	222.553.217	262.110.416	282.384.032	313.374.034
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (FAİZ HARİÇ)	166.553.167	204.610.386	225.284.000	253.624.000

(Bin YTL/TL)

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN ÖDENEKLERİ

(YTL/TL)

	İDARELER	2008 BÖ	2009 T	2010 T*	2011 T*
1	CUMHURBAŞKANLIĞI	55.561.000	69.300.000	72.500.000	76.400.000
2	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	420.017.000	441.482.000	504.160.000	490.289.000
3	ANAYASA MAHKEMESİ	17.102.000	20.131.000	22.112.000	25.338.000
4	YARGITAY	47.454.000	56.175.000	61.368.000	68.072.000
5	DANIŞTAY	39.936.000	52.924.000	76.770.000	85.971.000
6	SAYIŞTAY	90.202.350	100.575.750	108.626.107	124.780.664
7	BAŞBAKANLIK	1.666.210.000	1.858.761.000	2.059.488.950	2.635.835.000
8	MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	423.557.000	465.992.000	509.145.000	566.608.000
9	MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	11.036.000	12.295.000	13.424.000	14.872.000
10	BASIN-YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	58.991.000	66.666.000	71.530.000	82.934.000
11	DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI	9.578.000	12.020.000	12.110.000	13.389.000
12	BAŞBAKANLIK YÜKSEK DENETLEME KURULU	10.970.000	11.082.000	12.084.000	13.406.000
13	DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	267.070.000	598.334.000	716.009.000	842.839.000
14	HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	62.161.316.000	65.984.995.000	66.074.744.000	69.921.511.000
15	DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI	102.953.000	115.355.000	127.009.000	143.555.000
16	GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI	233.979.000	244.664.000	266.627.000	297.646.000
17	TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	100.781.000	110.490.000	113.186.000	125.004.000
18	DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	1.998.412.595	2.454.275.000	2.683.421.680	2.942.290.000
19	ÖZÜRLÜLER İDARESİ BAŞKANLIĞI	4.255.000	5.916.000	6.348.000	7.197.000
20	AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.720.000	5.731.000	6.229.000	7.073.000
21	KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.592.000	4.404.000	4.775.000	5.435.000
22	SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.770.000	11.638.000	14.032.000	16.187.000
23	SOSYAL HİZMETLER VE Ç.E.K. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	853.152.000	1.577.898.000	1.913.754.000	2.322.193.000
24	ADALET BAKANLIĞI	2.847.927.000	3.495.696.000	3.677.018.323	4.093.866.427
25	MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	13.272.707.000	14.532.622.000	15.937.710.000	17.744.452.827
26	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	1.346.945.000	1.893.861.000	2.156.452.000	2.847.792.000
27	JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	3.128.378.000	3.690.760.000	4.046.834.000	4.449.319.000
28	EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.596.463.000	7.934.793.000	8.694.068.000	9.533.164.000
29	SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	233.317.000	265.417.000	293.745.000	335.406.000
30	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	707.973.000	816.935.000	871.879.000	969.731.000

Not: BÖ=Başlangıç Ödeneği, T=Teklif, T*=Tahmin

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN ÖDENEKLERİ

(YTL/TL)

	İDARELER	2008 BÖ	2009 T	2010 T*	2011 T*
31	AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ	9.509.000	11.420.000	12.259.000	14.016.000
32	MALİYE BAKANLIĞI	38.483.081.527	57.812.054.998	64.698.794.396	71.735.723.007
33	GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.362.250.000	1.530.775.000	1.666.264.000	1.849.358.000
34	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	22.915.565.000	27.883.696.000	30.639.051.257	33.988.561.967
35	BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	686.460.000	709.448.000	780.037.000	864.176.000
36	TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	422.447.000	465.246.000	507.739.000	567.353.000
37	SAĞLIK BAKANLIĞI	10.828.070.000	12.720.313.000	13.967.429.000	15.504.366.000
38	ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	1.051.485.000	1.155.636.740	1.395.209.534	1.567.593.874
39	DENİZCİLİK MÜŞEŞARLIĞI	66.193.000	74.091.000	80.312.000	90.816.000
40	KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.391.135.000	4.696.727.000	5.056.333.000	5.878.666.000
41	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	6.888.486.000	7.591.559.000	8.059.281.300	8.650.240.639
42	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	42.218.000	212.268.000	228.612.000	247.211.000
43	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	28.967.437.000	26.401.009.000	28.630.157.000	33.949.347.000
44	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	332.774.000	639.025.000	632.856.000	678.784.000
45	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	364.758.000	467.411.000	526.071.000	539.560.000
46	PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.818.000	5.615.000	6.369.000	7.121.000
47	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	826.586.000	1.005.896.000	1.144.486.000	1.283.837.000
48	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	1.021.925.900	1.242.319.000	1.362.905.000	1.521.820.000
49	DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	108.653.000	116.167.000	126.477.000	140.708.000
50	DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.792.556.000	5.982.829.000	7.071.483.000	8.246.820.000
	GENEL BÜTÇE TOPLAMI	218.284.732.372	257.634.693.488	277.719.284.547	308.128.634.405
	ÖZEL BÜTÇE TOPLAMI	13.941.949.650	16.398.005.878	17.675.737.288	20.042.050.126
	DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	1.729.688.441	1.923.611.108	2.036.119.310	2.142.288.364
	TOPLAM	233.956.370.463	275.956.310.474	297.431.141.145	330.312.972.895
	HAZİNE YARDIMI VE GELİRDEN AYRILAN PAYLAR(-)	11.403.153.663	13.845.894.474	15.047.109.225	16.938.939.156
	MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE TOPLAMI	222.553.216.800	262.110.416.000	282.384.031.920	313.374.033.739

Not: BÖ=Başlangıç Ödeneği, T=Teklif, T*=Tahmin

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ İDARELERİN ÖDENEKLERİ

EK: VIII

(YTL/TL)

	2008	2009	2010	2011	
	BÖ	T	T*	T*	
1	YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	27.489.000	43.615.000	43.302.000	48.899.000
2	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	304.994.000	340.786.000	367.226.132	407.309.000
3	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	202.141.000	226.386.500	241.708.000	271.469.000
4	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	319.643.000	345.274.000	374.290.000	417.377.000
5	GAZİ ÜNİVERSİTESİ	297.368.000	319.644.000	340.752.000	377.561.000
6	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	449.888.000	486.779.000	527.425.000	587.364.000
7	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	175.640.000	203.820.000	218.843.000	246.907.000
8	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	98.137.000	109.537.000	115.693.000	129.858.000
9	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	206.656.000	227.772.000	244.595.000	272.575.000
10	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	99.134.500	111.997.000	115.501.000	127.871.000
11	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	45.516.000	60.363.000	63.454.000	69.743.000
12	EGE ÜNİVERSİTESİ	263.846.000	297.987.700	321.318.000	356.185.000
13	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	208.323.000	242.960.000	251.710.000	277.674.000
14	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	92.722.000	105.466.000	112.105.000	123.636.000
15	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	166.096.000	188.481.000	203.192.000	226.281.000
16	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	205.121.000	223.559.000	240.430.000	266.340.000
17	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	214.713.500	248.543.000	270.189.000	300.529.000
18	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	127.683.000	161.064.000	170.406.000	190.294.000
19	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	122.542.000	148.410.000	156.912.000	174.830.000
20	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	100.942.000	113.768.000	122.384.000	137.197.000
21	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	186.638.000	204.659.000	220.322.000	244.406.000
22	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	130.102.500	159.204.100	171.278.000	189.378.000
23	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	131.868.000	156.446.000	165.667.000	183.071.000
24	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	195.595.000	216.947.000	234.509.900	263.212.500
25	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	100.308.000	116.455.000	124.960.000	139.466.000
26	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	122.190.000	140.737.000	153.208.000	172.009.000
27	DICLE ÜNİVERSİTESİ	113.087.000	151.390.000	159.572.000	174.207.000
28	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	105.552.000	129.284.400	139.724.000	156.174.000
29	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	88.020.500	95.815.000	101.645.200	111.892.000
30	İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	49.074.000	47.848.000	51.061.000	57.133.000
31	GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	34.714.000	41.304.000	42.155.000	46.834.000
32	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	83.321.600	111.775.200	114.016.000	114.810.000
33	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	118.661.000	148.762.000	161.416.000	179.023.000
34	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	90.962.000	98.000.000	105.203.000	119.071.000
35	ZONGULDAK KARAELEMAN ÜNİVERSİTESİ	88.976.000	91.203.000	97.405.000	108.743.000
36	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	98.722.000	125.285.500	136.586.500	149.724.500
37	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	103.767.000	115.461.000	126.024.000	140.583.000
38	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	60.268.000	73.077.000	77.106.000	87.198.000
39	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	139.648.800	153.132.400	163.190.000	181.086.000
40	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	91.380.000	104.968.000	112.503.000	124.221.000
41	CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	88.083.000	105.792.900	114.138.500	129.890.000
42	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	66.495.000	69.884.000	75.734.000	86.232.000
43	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	70.301.750	83.503.125	88.611.000	100.634.000
44	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	71.724.000	81.399.000	87.949.000	99.156.000
45	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	53.757.000	73.052.000	77.814.000	87.691.800
46	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	67.532.000	86.016.000	91.747.000	103.385.000
47	NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	40.943.000	50.368.000	53.402.000	57.350.000
48	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	64.627.000	75.928.000	81.437.000	90.660.000
49	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	70.377.000	85.931.000	90.749.700	100.136.000
50	MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	66.569.000	77.689.000	82.530.000	91.595.000
51	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	78.887.000	97.162.000	102.347.000	114.483.000
52	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	60.561.000	79.242.000	84.570.000	93.140.000
53	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	101.156.000	111.056.800	120.341.000	133.734.000
54	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	33.239.000	37.874.000	39.995.000	46.474.000
55	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	25.273.000	37.946.000	39.527.000	45.260.000
56	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	24.922.000	33.876.000	34.780.000	39.352.000
57	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	47.251.000	59.414.000	62.259.000	69.887.000
58	MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	26.665.000	40.361.000	41.375.000	46.043.000
59	UŞAK ÜNİVERSİTESİ	24.336.000	36.777.000	38.988.000	44.070.000
60	RİZE ÜNİVERSİTESİ	23.134.000	37.172.000	38.832.000	43.536.000

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ İDARELERİN ÖDENEKLERİ

(YTL/TL)

	2008 BÖ	2009 T	2010 T*	2011 T*
61	31.313.000	48.802.000	51.537.000	59.081.000
62	26.915.000	35.589.100	37.043.000	41.736.000
63	21.470.000	33.424.000	33.689.000	38.380.000
64	21.143.000	37.024.000	38.443.000	44.669.000
65	21.627.000	30.983.000	32.204.300	38.662.400
66	20.294.700	36.127.000	37.400.000	43.065.000
67	18.695.000	35.212.000	49.304.200	55.315.400
68	18.670.000	30.757.500	31.454.000	35.449.000
69	20.652.000	29.939.500	30.883.000	36.965.000
70	8.384.000	17.332.200	19.297.000	24.423.000
71	9.034.000	17.363.000	19.929.000	25.106.000
72	9.238.000	20.062.100	22.677.000	28.282.000
73	6.767.000	15.203.000	23.436.000	28.400.000
74	8.516.000	18.749.000	21.421.000	26.802.000
75	14.234.000	25.754.000	28.152.000	34.282.000
76	7.124.000	17.810.000	26.402.100	32.050.400
77	10.332.000	19.787.000	22.325.000	27.826.000
78	9.936.000	17.162.000	19.460.000	24.512.000
79	12.468.000	22.100.000	26.096.000	31.881.000
80	8.923.800	17.253.000	19.874.000	25.041.000
81	10.389.000	19.482.000	22.944.000	28.459.000
82	10.602.000	21.675.000	25.163.000	30.773.000
83	7.073.000	13.170.000	15.454.000	20.133.000
84	6.329.000	14.078.000	16.440.000	21.261.000
85	4.760.000	13.591.000	21.745.000	26.523.000
86	6.112.000	14.878.000	21.294.600	27.220.200
87		9.092.000	12.336.000	17.772.000
88		13.382.000	17.574.000	23.556.000
89		11.000.000	14.490.000	20.176.000
90		20.972.000	22.519.000	29.049.000
91		10.731.000	14.354.000	19.977.000
92		9.978.800	13.186.000	18.719.000
93		7.961.000	14.685.000	23.805.000
94		9.345.000	13.065.600	18.543.600
95		8.540.400	12.530.000	18.006.000
96	145.581.000	150.012.653	160.263.556	187.904.326
97	26.665.000	27.757.000	29.885.000	34.552.000
98	5.117.000	7.436.000	6.938.000	7.771.000
99	1.005.923.000	1.127.085.000	1.272.195.000	1.749.270.000
100	6.575.000	7.997.000	8.528.000	9.793.000
101	8.757.000	9.534.000	10.160.000	11.093.000
102	2.024.372.000	2.400.696.000	2.558.179.000	2.747.597.000
103	405.275.000	426.390.000	440.975.000	509.462.000
104	99.809.000	110.889.000	120.456.000	134.753.000
105	119.509.000	139.028.000	151.541.000	167.823.000
106	614.625.000	843.744.000	918.793.000	1.017.907.000
107	414.537.000	443.246.000	478.738.000	558.690.000
108	96.937.000	101.059.000	109.810.000	129.319.000
109	4.710.000	5.066.000	5.512.000	6.187.000
110	161.347.000	164.725.000	179.182.000	200.428.000
111	10.151.000	13.118.000	14.306.000	15.939.000
112	35.734.000	32.067.000	34.526.000	39.793.000
113	8.093.000	8.565.000	9.350.000	11.045.000
114	65.139.000	82.169.000	89.282.000	101.979.000
115	27.416.000	26.589.000	28.819.000	32.639.000
116	222.368.000	329.330.000	299.444.000	307.065.000
117	13.436.000	14.549.000	15.775.000	17.730.000
118	44.966.000	52.898.000	56.267.000	60.713.000
119	29.873.000	32.069.000	35.880.000	38.893.000
120	24.330.000	50.760.000	52.472.000	53.489.000
121	17.079.000	18.187.000	19.576.000	21.771.000
122	35.903.000	48.390.000	51.042.000	55.315.000
123	214.475.000	227.902.000	277.062.000	260.619.000
124	713.503.000	705.806.000	765.814.000	908.641.000
125	16.205.000	12.006.000	13.358.000	15.130.000
126	5.255.000	6.217.000	6.689.000	7.987.000
	7.318.284.650	8.772.719.225	9.454.919.732	10.620.752.800
	13.941.949.650	16.398.005.878	17.675.737.288	20.042.050.126

Not: BÖ=Başlangıç Ödeneği, T=Teklif, T*=Tahmin

DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLARIN ÖDENEKLERİ

	KURUMLAR	2008 BÖ	2009 T	2010 T*	2011 T*
1	RADYO VE TELEVIZYON ÜST KURULU	150.877.000	143.829.000	153.071.510	161.512.670
2	TELEKOMÜNİKASYON KURUMU	1.172.247.000	1.330.000.000	1.416.749.000	1.492.823.000
3	SERMAYE PIYASASI KURULU	54.110.000	61.176.000	64.325.184	67.991.612
4	BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	105.000.000	140.000.000	149.100.000	157.300.000
5	ENERJİ PIYASASI DÜZENLEME KURUMU	102.988.000	94.440.000	88.840.950	89.278.783
6	KAMU İHALE KURUMU	69.123.000	71.765.000	76.357.910	80.710.243
7	REKABET KURUMU	33.274.517	38.711.954	41.189.497	43.537.222
8	TÜTÜN, TÜTÜN MAMULLERİ VE ALKOOLLÜ İÇKİLER PIYASASI DÜZENLEME KURUMU	42.068.924	43.689.154	46.485.259	49.134.834
	DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURUMLAR BÜTÇE TOPLAMI	1.729.688.441	1.923.611.108	2.036.119.310	2.142.288.364

Not: BÖ=Başlangıç Ödeneği, T=Tektif, T*=Tahmin

EK: X

KATSAYI VE DİĞER UNSURLAR

		2008 TEMMUZ	2009 OCAK	2009 TEMMUZ
1	AYLIK KATSAYISI	0,051448	0,053505	0,05592
2	TABAN AYLIK KATSAYISI	0,6812	0,7084	0,74348
3	YAN ÖDEME KATSAYISI	0,016313	0,016965	0,01773
4	KİT SÖZLEŞMELİ PERSONEL ÜCRET TAVANI	2.701	2.809	2.935
5	KIDEM TAZMİNAT TAVANI	2.173,19	2.260,05	2.365,16